

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයට අනුබද්ධිත කෘෂි තාක්ෂණික හා ග්‍රාමීය විද්‍යා ආයතනයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, ආයතනය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය ආයතනය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

ආයතනයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, ආයතනයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකවූයුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්ස්ඵානගතයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාත්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව්කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ජරකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව්කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ ආයතනයේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ආයතනයේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ආයතනය ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරීත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරී බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශවීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී වෙනත් ආදායම් ඉපයීම වෙනුවෙන් දරන ලද රු.1,102,672ක වියදම් කෙසෙල් පැළ විකුණුම් ආදායම ගණනය කිරීමේදී අඩු කර තිබීම හේතුවෙන් කෙසෙල් පැළ විකුණුම් දළ ලාභය හා වෙනත් ඉපයූ ආදායම එම ප්‍රමාණයෙන් පිළිවෙලින් අඩුවෙන් හා වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව සෝයාබෝංචි සහ කහ නිෂ්පාදන ආදායමක් නොමැති අතර එම ක්‍රියාකාරකම් මගින් ජනනය කරන ලද මෙහෙයුම් අලාභය නිවැරදිව පෙන්වීම සඳහා එම නිෂ්පාදන වියදම් දළ ලාභයෙන් අඩු කර පෙන්වා ඇති බව.	ආදායම් වලට අදාළ වියදම් නිවැරදිව ගැලපුම් කළ යුතුය.
(ආ) කහ පැළ නිෂ්පාදනය අසාර්ථක වීම හේතුවෙන් ඒ වෙනුවෙන් දරන ලද රු.324,030ක පිරිවැය, මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනයේ අලාභයක් ලෙස ලියා හැරීම වෙනුවට කෙසෙල් පැළ නිෂ්පාදන පිරිවැය යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	2024 මූල්‍ය වර්ෂයේ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ආදායම් වලට අදාළ වියදම් නිවැරදිව ගැලපුම් කළ යුතුය.
(ඇ) මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේදී කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම් යටතේ ලැබිය යුතු පොලී වෙනස්වීම් ලෙස රු.1,206,307 ක් දැක්විය යුතු වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ එම වෙනස දක්වා නොතිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ලැබිය යුතු පොලී වෙනස්වීම් රු.1,411,433 ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් මගින් මුදල් ලැබීම්හි ගලපා ඇති බව.	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය නිවැරදිව පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඈ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජීව තොග විකුණුම් හා මිලදීගැනීම් පිළිවෙලින් රු.2,569,375 ක් හා රු.755,580 ක් වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේදී ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගලාඒම් යටතේ රු.738,683 ක් පමණක් දක්වා තිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජීව තොග විකුණුම් රු.1,388,880ක් වන අතර මිලදී ගැනීම් රු.755,580 වේ. එබැවින් එහි ශුද්ධ වටිනාකම රු.633,300 වන අතර රු.105,383ක වෙනසක් පමණක් පෙන්වුම් කරන බව.	මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීමේදී මුදල් ගලා යාම් සහ මුදල් ගලා ඒම් නිවැරදිව හඳුනාගත යුතුය.

(ඉ)	මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය අනුව වාර්ෂික ක්ෂය රු.38,355,138 ක් වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මූල්‍ය නොවන ගනුදෙනු යටතේ රු.38,903,339 ක් ලෙස දක්වා තිබුණු බැවින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ එම අගය රු.548,201 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	2024 මූල්‍ය වර්ෂයේ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මූල්‍ය නොවන ගනුදෙනු නිවැරදිව හඳුනාගෙන මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙල කළ යුතුය.
(ඊ)	මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය අනුව ක්‍රමක්ෂය රු.139,346 ක් වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මූල්‍ය නොවන ගනුදෙනු ගැලපීම් යටතේ එම අගය දක්වා නොතිබුණි.	2024 මූල්‍ය වර්ෂයේ නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මූල්‍ය නොවන ගනුදෙනු නිවැරදිව හඳුනාගෙන මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශන පිළියෙල කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2014 හා 2015 වර්ෂවලදී ගොවිත්ගේ භාරකාර අරමුදල මගින් ශිෂ්‍යයින්ට ලබාදී තිබුණු ණය මුදල් වලින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.559,690ක ණය අයකර ගෙන නොතිබුණි.	මෙම ණය මුදල සම්බන්ධයෙන් අවසාන නිවේදනය දන්වා 2023 දෙසැම්බර් 15 දින ලිපි යවා ඇති බව.	ණය වාරික අයකර ගැනීමට විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ස්ථාපිත කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
(ආ) ආයතනයට අයත් ආපන ශාලාව කුලියට දීමෙන් ලැබිය යුතුව තිබුණු රු.50,700 ක් හා සේවයෙන් ඉවත් වූ සේවකයින් 07 දෙනෙකුට විශ්වවිද්‍යාල අර්ථසාධක හා විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදල් ලෙස වැඩිපුර ගෙවීම්කර තිබුණු රු.91,352 ක් විගණිත දිනය වූ 2023 මාර්තු 13 දින වන විට අයකරගෙන නොතිබුණි.	මෙම මුදල් අයකරගැනීම සම්බන්ධයෙන් සිහි කැඳවීම් ලිපි නැවත යවා ඇති බව	වැඩිපුර ගෙවූ හා ලැබිය යුතු මුදල් අයකර ගත යුතුය.

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

	නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 11 වන වගන්තිය	අදාළ අමාත්‍යවරයාගේ හා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතියකින් තොරව අතිරික්ත මුදල් රු.12,199,800ක් ස්ථාවර තැන්පතු 11ක ආයෝජනය කර තිබුණි.	භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලබන බව සහ මූල්‍ය කමිටු නිර්දේශ ප්‍රකාරව කළමනාකරණ කමිටු අනුමැතිය මත ආයෝජන ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපිත කළ බව	අදාළ අමාත්‍යවරයාගේ හා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය මත ආයතනයේ අතිරික්ත මුදල් අයෝජනය කළ යුතුය.
(ආ)	1995 ජූලි 14 දිනැති අංක 636 දරන විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභා වක්‍රලේඛය	2022 හා 2023 වර්ෂවල පවත්වන ලද විභාග 35කට අදාළ ප්‍රතිඵල නිකුත් කිරීමේ ප්‍රමාද කාලය දින 36 සිට දින 424ක් දක්වා කාල පරාසයක් ගෙන තිබුණි.	මේ වන විට නියමිත කාලයට ප්‍රතිඵල නිකුත් කරන බව	විභාග ප්‍රතිඵල නියමිත කාලය ඇතුළත නිකුත් කළ යුතුය.
(ඇ)	විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාව හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන සඳහා වන ආයතන සංග්‍රහයේ XX වැනි පරිච්ඡේදයේ 3.1 ඡේදය	ආයතනයේ අධ්‍යයන කාර්යය මණ්ඩලය වෙනුවෙන් පැමිණීමේ ලේඛනයක් නඩත්තුකර හෝ දේශන සටහන් පොත් හෝ පවත්වාගෙන යාම ගොස් නොතිබුණි.	මේ වන විට පවත්වාගෙන යනු ලබන බව	වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය
(ඈ)	ආයතනයට අදාළ නියමාවලියේ 4(ඒ) වගන්තිය	ආයතනයේ පුස්තකාල පහසුකම් පවත්වා නොතිබීම හේතුවෙන් පරිත්‍යාග වශයෙන් ලැබී තිබුණු පොත් 1150ක් සහ ආයතනය විසින් මිලදීගෙන තිබූ රු.643,498 ක් වටිනා පොත් 162 ක් වසර 05ක සිට ශිෂ්‍යයින්ට පරිහරණය කිරීමට නොහැකිවී තිබුණි.	තාවකාලික පදනම මත පුස්තකාල සහයකවරයෙකු හෝ වරියක ලබාගැනීමට කටයුතු සිදුකර ඇති බව	පොත්පත් පරිහරණය සඳහා සුදුසු වැඩපිළිවෙලක් කඩිනමින් සකස් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ කෘෂි තාක්ෂණික හා ග්‍රාමීය විද්‍යා ආයතනයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.2,727,988 ක උනන්දුවකින් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ උනන්දුව රු.5,487,028 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.2,759,040 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට වෙනත් ප්‍රදාන වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් විෂයයන්වල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

2.2.1 ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පැළ විකුණුම් ආදායම රු.10,158,258 සිට රු.26,574,015 දක්වා සියයට 161 කින් වැඩි වී තිබුණු නමුත් විකුණුම් පිරිවැය රු.20,081,634 සිට රු.23,299,336 ක් දක්වා සියයට 16 කින් වැඩි වී තිබුණි. ඒ අනුව දළ අලාභය රු.9,923,376 සිට අලාභය රු.3,274,697 දක්වා සියයට 133 කින් වැඩි වී තිබුණි.

2.2.2 ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව වෙනත් ආදායම් රු.51,335,480ක සිට රු.93,364,270ක් දක්වා සියයට 81 කින් ද, පොලී ආදායම් රු.1,820,310ක සිට රු.2,650,050ක් දක්වා සියයට 45 කින් ද වැඩි වී තිබුණු අතර රජයේ පුනරාවර්තන ප්‍රදාන රු.101,421,000ක සිට රු.69,000,000ක් දක්වා සියයට 32 කින් ද, වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම් රු.24,028,431ක සිට රු.21,854,655ක් දක්වා සියයට 09 කින් ද අඩු වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ජංගම අනුපාතය 1.9 සිට 3.4 දක්වා ද ක්ෂණික අනුපාතය 1.3 සිට 2.6 දක්වාද වැඩි වී තිබුණු බැවින් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ආයතනයේ ද්‍රවශීලතාවය වැඩි වී තිබුණි.

3 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පටක රෝපණාගාරය කොටස් වලට බෙදාදීමේ කිරීමේ කර්මාන්තයට අදාළ ගෙවීම් බිල්පත්‍රයේ විෂයයන් දෙකක් සඳහා සම්මත මිල ගණන් ඉක්මවා රු.944,623ක් වැඩියෙන් ගෙවා තිබුණි. තවද ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම සඳහා පදනම් කරගෙන තිබුණු සම්මත ගොඩනැගිලි මිල ගණන්වලට අදාළ කාලය දක්වා නොතිබුණි.	ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශන කාර්යාලයෙන් අදාළ තොරතුරු ලබාගෙන ඉදිරිපත් කරන බව.	ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමට භාවිත කරන ලද මිල ගණන් පිළිබඳ තොරතුරු හෙළිදරව් කළ යුතුය.
(ආ) ඇස්තමේන්තුගත සිවිල් වැඩ වටිනාකම රු.5,085,876ක් වන ස්වයංක්‍රීය සථර නිවස ඉදිකිරීමේ කර්මාන්තය සෘජු ශ්‍රම පදනම මත ඉටුකර තිබුණු අතර 2023 ජූලි 04 වන දින වන විට රු.6,193,291ක ඉදිකිරීම් පිරිවැයක් දරා තිබුණු බැවින් ඉදිකිරීම් කටයුතු වෙනුවෙන් රු.1,107,415ක් වැඩියෙන් දරා තිබුණි.	මෙම ඉදිකිරීම් සඳහා ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශන කාර්යාලයෙන් ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමේදී සියලුම පිරිවැයන් (ද්‍රව්‍ය, ශ්‍රමය සහ අනෙකුත්) සැලකිල්ලට ගත් බව.	පිරිවැය ඇස්තමේන්තු අනුව ගෙවීම් කළ යුතුය.

- (ඇ) 2009 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දක්වා කෘෂි තාක්ෂණවේදී උපාධි පාඨමාලාව සඳහා බඳවාගෙන තිබුණු ශිෂ්‍යයින් 268 කින් ශිෂ්‍යයින් 100 දෙනෙකු එනම්, සියයට 37 ක් උපාධි පාඨමාලාව අවසන් කර නොතිබුණි. මුදල් අයකර සිදුකරන උපාධි පාඨමාලාවක් වන අතර අතරමැදි පාඨමාලාව හැරයන ප්‍රමාණය සඳහා බලපාන ප්‍රධානම සාධකය මුදල් ගෙවීමට ඇති අපහසුතාවය බව. පාඨමාලාවන් අවසන් නොකිරීමට හේතු සඳහා පිළියම් යෙදීමට කළමනාකරණයේ අවධානය යොමුවිය යුතුය.
- (ඈ) පාඨමාලා ගාස්තු ලේඛනය අනුව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉගෙනුම ලබන ශිෂ්‍යයින් 1048 කින් 115 ක් ලියාපදිංචි වීමේ අයදුම්පත්‍ර පරිපාලන අංශය වෙත යොමුකර නොතිබුණි. ආයතනය දැනට student information system (SIS) එකක් හඳුන්වා දීමට කටයුතු කරමින් පවතින අතර එය ස්ථාපිත කිරීමෙන් පසුව ප්‍රමාදයකින් තොරව සමාසික මුදල් ගෙවීම් සහ ලියාපදිංචිය එකවර සිදු කළ හැකි බව. ශිෂ්‍යයින් ලියාපදිංචි කරගැනීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේද ස්ථාපිත කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
- (ඉ) අධ්‍යයන කටයුතුවලට අදාළව 2022 වර්ෂය හා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පවත්වා තිබුණු විභාග 25 ක් සඳහා ශිෂ්‍යයින් 2600 දෙනෙකු සහභාගී වී තිබුණු අතර ඉන් ශිෂ්‍යයින් 1141 දෙනෙකු අසමත් වී තිබුණි. ඒ අනුව විභාග අසමත් වීමේ ප්‍රතිශතය සියයට 12 සිට සියයට 97 දක්වා පරාසයක පැවතුණි. මෙම සිසුන් කෘෂිකර්ම අංශයට සම්බන්ධ අය හා උසස් පෙළ සමත් Z අගය මත විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත් විය නොහැකි වූ අය නිසා අසමත් ප්‍රතිශතය මුල් අධ්‍යයන වර්ෂවල වැඩිවී පසුව ක්‍රමයෙන් මෙය අඩුවන බව. විභාග අසමත් වීමේ ප්‍රතිශතය අවමකර ගැනීමට විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට කළමනාකරණයේ අවධානය යොමු විය යුතුය.
- (ඊ) 2020 අගෝස්තු 11 දිනැති අංක UGC/IDD/GEN/10 (07) දරන විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිෂන් සභාවේ ලිපිය අනුව ආයතනය විසින් පරිහරණය කරන ඉඩම් අක්කර 50ක නීත්‍යානුකූල අයිතිය පවරා ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබූ අතර එම ඉඩම්වල ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.6,404,534 ක් වැයකර තිබුණි. ඉඩම් කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දැනුම් දුන් පරිදි නැවත වරක් එනම් 2024 මාර්තු 07 වන දින අක්කර 50ට අදාළ බදු ගිවිසුම ආයතනය විසින් අත්සන් කොට ඇති බව. ඉඩම් නීත්‍යානුකූල අයිතිය පවරා ගැනීමට ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
- (උ) ගොවිපලෙහි සංවර්ධන කටයුතු වෙනුවෙන් විධිමත් ඇස්තමේන්තුවක් සකස්කර අවශ්‍ය යන්ත්‍ර පැය ප්‍රමාණය හඳුනා නොගෙන සමාලෝචිත වර්ෂයේ සහ ඉකුත් වර්ෂයේ අවස්ථා 02 දී බැකෝ යන්ත්‍ර කුලී පදනම මත ලබාගෙන යන්ත්‍ර පැය 152 ක් සඳහා පැයකට රු.6,500 බැගින් රු.988,000 ක් බාහිර පාර්ශවයකට ගෙවා තිබුණි. ඒ අනුව 2022 සහ 2023 දිස්ත්‍රික් මිල කමිටු අනුව යන්ත්‍ර පැය වෙනුවෙන් ගෙවිය හැකි උපරිම ගාස්තුව ඉක්මවා රු.198,700 ක් වැඩියෙන් ගෙවා තිබුණි. යන්ත්‍ර පැය 140 සඳහා විධිමත් අනුමැතිය ලබාගෙන තිබුණු අතර, ප්‍රායෝගිකව සිදුවන විචලනයන් හේතුවෙන් යන්ත්‍ර පැය 12 ක් සඳහා නිසි අනුමැතිය ලබාගෙන ගෙවීම් සිදු කර ඇති බව. සෘජු ක්‍රමයට ඉටුකරන වැඩ සඳහා පිරිවැය ඇස්තමේන්තු සකස්කර ඒ අනුව කටයුතු කළ යුතුය.